

การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ โอกาส และ ข้อเสนอแนะ ของการยกระดับการจัดการป่าไม้ของไทย

ดร. ขวัญชัย ดวงสถาพร

หัวหน้าภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรรมการปฏิรูปประเทศไทยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

ประธานคณะกรรมการจัดทำร่างนโยบายป่าไม้แห่งชาติและร่างแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

10 กรกฎาคม 2562

เอกสารประกอบการบรรยายในการเสวนา “งานสมัชชาป่าไม้ภาคพลเมือง ครั้งที่ 2”
โรงแรมเอราวัณ เสาสี กรุงเทพฯ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ไทย

กฎหมายเดิม (ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๗)		กฎหมายใหม่ (หลังปี พ.ศ. ๒๕๔๗)	หมายเหตุ
๑	พ.ร.บ. ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔	พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๒	ปรับปรุงบางส่วน
๒	พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗	พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	ปรับปรุงบางส่วน
๓	พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	ปรับปรุงทั้งฉบับ
๔	พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	ปรับปรุงทั้งฉบับ
๕	พ.ร.บ. สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	ปรับปรุงบางส่วน
๖	พ.ร.บ. เลือยเชี่ยนต์ พ.ศ.๒๕๔๕ (ไม่มีการปรับปรุง)		
๗		พ.ร.บ. งาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘	กฎหมายใหม่
๘		พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	กฎหมายใหม่
๙		พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒	กฎหมายใหม่
๑๐	(ร่าง) ประมวลกฎหมายป่าไม้ (ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ)		ร่างกฎหมายใหม่
๑๑		พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	กฎหมายใหม่

พื้นที่ป่าไม้ นโยบาย กฏหมาย และองค์กร: การเปลี่ยนแปลง ณ ปี 2562

มติ ค.ร.ม. เผ่น

▪มติ ค.ร.ม. 30 มิ.ย. 2541

▪มติ ค.ร.ม. ขั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ปี 2525

▪มติ ค.ร.ม. 26 พ.ย. 2561 (คทช.)

▪ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแม่บท/แผนการปฏิรูปประเทศ

▪นโยบายป่าไม้แห่งชาติ

▪แผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

▪นโยบายรัฐบาล

▪รัฐธรรมนูญ

▪กฏหมายที่เกี่ยวข้อง

▪คำสั่ง คสช. เผ่น

ที่ 64/2557 , 66/2557

ระเบียนสำนัก

นายกรัฐมนตรีว่าด้วย

คณะกรรมการนโยบายป่า

ไม้แห่งชาติ พ.ศ. 2560

**ONE
MAP ?**

ป่าสงวน
แห่งชาติ

พ.ร.บ.
ป่าสงวน
แห่งชาติ

กรมป่าไม้

อุทยานแห่งชาติ
วนอุทยาน/สวน
พฤกษาศาสตร์สวนรุกษา^ช
ชาติ
ป่าอนุรักษ์เตรียมประกาศ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ป่าอนุรักษ์เตรียมประกาศ

ป่า^ช
ชายเลน

ป่า
2484

ป่าอนุรักษ์

พ.ร.บ. สงวน^{และคุ้มครอง}
สัตว์ป่า

พ.ร.บ.
สั่งเสริมฯ

พ.ร.บ. ป่าไม้
พุทธศักราช
2484

พ.ร.บ.
อุทยาน
แห่งชาติ

กรมอุทยานฯ

กรมอุทยานฯ

กรมป่าไม้

ป่า^ช
เศรษฐกิจ

-กรรมสิทธิ์/สิทธิ์
ครอบครองตาม
กฏหมายที่ดิน
-ที่ดินรัฐที่
อนุญาตให้ใช้
ประโยชน์
-พ.ร.บ. สงวนป่า

ป่า^ช
ชุมชน

พ.ร.บ. ป่า^ช
ชุมชน

กรมป่าไม้/
หน่วยงานรัฐอื่น

ป่าดาวร

ดร.วััญชัย ดวงสถาพร

โอกาส และ ความท้าทาย ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย

ประเด็น	กฎหมาย
	พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การปลดล็อกไม้ห่วงห้าม และ การส่งเสริมอื่นๆ)
	พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ ▪ เพิ่มป่าในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต มาตรา 13/1 , 16 และ 20 <ul style="list-style-type: none">➢ ปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้น➢ ส่วนราชการประโยชน์➢ บุคคลทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย➢ ทำเหมืองแร่
	พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ▪ อนุบัญญัติ (ออกใหม่แล้ว 3 ฉบับ)
	พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ▪ เพิ่มป่าในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ตามมาตรา 33 (5)
	พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558
	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ▪ เพิ่มป่าในพื้นที่ที่มีโครงการแก้ไขปัญหาที่ดิน (มาตรา 64)
	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ▪ เพิ่มป่าในพื้นที่ที่มีโครงการแก้ไขปัญหาที่ดิน (มาตรา 121)

เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้
ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
และนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

โอกาส และ ความท้าทาย ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย

ประเด็น

จัดระบบการใช้ประโยชน์
พื้นที่ป่าที่สมดุลและยั่งยืน
(สร้างดุลยภาพของมติ
ทางสังคม เศรษฐกิจ และ
สิ่งแวดล้อม)

กฎหมาย

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

- การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ตามอนุบัญญัติในมาตรา 13/1, 16 และ 20
 - ปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้น
 - สำรวจการประโยชน์
 - บุคคลทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย
 - ทำเหมืองแร่

พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. 2562

- จัดระบบในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์และบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ตามมาตรา 33 (5)

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

- โครงการแก้ไขปัญหาที่ดิน (มาตรา 64)
- จัดระบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามถูกกำหนด (มาตรา 65)

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

- โครงการแก้ไขปัญหาที่ดิน (มาตรา 121)
- จัดระบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาตินางนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน (มาตรา 57)

พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

ขอบคุณครับ